

Nr 290.

Godkänd av första kammaren den 25 maj 1940.
Godkänd av andra kammaren den 25 maj 1940.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om grunderna för avlöning av viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet.

(Statsutskottets utlåtande nr 164.)

Till Konungen.

I propositionen nr 207 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden den 5 april 1940, föreslagit riksdagen antaga följande, vid propositionen fogade

Förslag

till

Förordning

om grunderna för avlöning av viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Länsstyrelse skall efter hörande av vederbörande luftskyddschefer i överensstämmelse med vad i denna förordning stadgas fastställa avlöningsreglemente för annan personal vid det allmänna luftskyddet än sådan, som enligt 9 § lagen om förfoganderätt för luftskyddets behov ställes till förfogande av kommun. Där på grund av lokala förhållanden så finnes påkallat, må särskilda bestämmelser utfärdas för olika delar av länet.

Med luftskyddstjänstgöring avses i denna förordning såväl luftskydds-tjänst, varom förmåles i 10 § lagen om förfoganderätt för luftskyddets behov, som arbete för luftskyddet, varom stadgas i 11 § samma lag.

2 §.

För personal, som under en tid av minst tre dagar i följd fullgör luftskyddstjänstgöring, må, där ej nedan annorlunda stadgas, lönen för dag (*daglön*) högst bestämmas i ortsgrupp I till fyra kronor, i ortsgrupp II till fem kronor och i ortsgrupp III till sex kronor med tillägg av en krona 25 öre för familjemedlem, som fyllt sexton år, och 80 öre för annan familjemedlem. I fråga om kommunernas hänförande till ortsgrupp skall tillämpas den enligt lagen om folkpensionering verkställda indelningen.

Den enligt första stycket bestämda daglönen må för person, som innehar befälsställning eller särskild kompetens för viss luftskyddstjänst, höjas med högst fyrtio procent.

Har tjänstgöringen viss kalendermånad varit förlagd å sådan tid och varit av den beskaffenhet, att den tjänstgörande under minst halva antalet tjänstgöringsdagar skäligen bör hava kunnat fullgöra sitt ordinarie arbete, skall den enligt denna paragraf bestämda daglönen för nämnda tjänstgöringsdagar utgå med allenast halva beloppet.

Såsom familjemedlemmar i förhållande till den, som fullgör luftskyddstjänst, räknas:

a) make, barn, adoptivbarn samt fränskild make, envar under förutsättning att den tjänstgörande är underhållsskyldig gentemot vederbörande och vid tiden för luftskyddstillståndets inträde i väsentlig mån bidrog till dennes underhåll;

b) föräldrar, adoptant, makes barn och makes adoptivbarn, envar under de förutsättningar, som angivas under a), och under förutsättning tillika, att den tjänstgörande vid tiden för luftskyddstillståndets inträde sammanbodde med vederbörande; samt

c) husföreståndarinna under förutsättning att den tjänstgörande sammanbor med egna eller hustrus barn eller adoptivbarn under sexton år samt, därest han sammanbor jämväl med hustru, att hustrun är oförmögen till arbete.

3 §.

Har person till följd av sådan luftskyddstjänstgöring, som i 2 § sägs, gått miste om inkomst till belopp, som överstiger den honom jämlikt nämnda paragraf tillkommande lönen, utgår under två månader från luftskyddstjänstgöringens början ersättning för den av tjänstgöringen föranledda inkomstminskningen med det belopp, vartill luftskyddschef finner minskningen hava uppgått, dock med högst hälften av den enligt 2 § utgående lönen. Konungen äger förordna, att sådan ersättning må utgå under längre tid än två månader.

4 §.

Lider den, som tagits i anspråk för ständig luftskyddstjänstgöring tills vidare, på grund härav sådan minskning i sina inkomster, att han icke förmår bestrida utgifterna för sin bostad, må länsstyrelse på därom gjord ansökan tillerkänna honom skäligt bostadsbidrag. Bidraget må icke överstiga hyres-

värdet för den bostad, som den tjänstgörande innehade vid tjänstgöringens början, däri inbegripet kostnad för bostadens förseende med värme.

5 §.

Vid tjänstgöring under kortare tid än i 2 § sägs utgå med nedan stadgade undantag *timlön* med en tiondel av daglönen för icke familjeförsörjare, dock högst för en tjänstgöringstid av tolv timmar under samma dygn.

Timlön utgår allenast för tjänstgöring, som omfattat minst två timmar av ett dygn. Är fråga om sådant arbete för luftskyddet, som avses i 11 § lagen om förfoganderätt för luftskyddets behov, utgår ersättning allenast för arbete under tid, då vederbörande eljest skulle hava utfört förvärvsarbete.

6 §.

För den, som in natura erhåller erforderlig förplägnad, minskas daglönen med två kronor.

7 §.

För person under aderton år äger luftskyddschef bestämma lägre lönebelopp än de i 2 och 5 §§ angivna samt lägre avdrag än i 6 § stadgas för förplägnad in natura.

8 §.

Vid tjänstgöring enligt 2 § uppbäres full daglön för begynnelse- och slutdagarna, därest tjänstgöringen å dessa dagar uppgått till minst hälften av den eljest brukliga tjänstgöringstiden för dag, och eljest halv daglön.

Vid tjänstgöring, för vilken timlön utgår, räknas dygnet från klockan sex. I tjänstgöringstiden inräknas den tid, som skäligen åtgår för färd till eller från tjänstgöringsplatsen. Vid brutet timantal räknas allenast tid, som omfattat minst halv timme. För sistnämnda tid utgår hel timlön.

9 §.

Lön, ersättning för mistad inkomst och bostadsbidrag utbetalas i efterskott.

10 §.

Den, som tagits i anspråk för ständig luftskyddstjänstgöring tills vidare, äger vid tjänstledighet av anledning, som i 14 § civila avlöningsreglementet sägs, under en tid av två månader åtnjuta full lön ävensom i förekommande fall ersättning för mistad inkomst och bostadsbidrag. Under tjänstledighet för annan sjukdom än sådan, som i nämnda paragraf avses, må under samma tid utgå belopp, motsvarande tre fjärdedelar av nyssnämnda för-
måner.

11 §.

Över luftskyddschefs beslut i ärende, som avses i denna förordning, må besvär anföras hos länsstyrelsen inom tjugu dagar från det klaganden erhållit del av beslutet.

Beslut, som enligt denna förordning meddelats av länsstyrelse, må överklagas hos Konungen inom tid, som i allmänhet är bestämd för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut.

12 §.

De anvisningar, som finnas erforderliga för tillämpning av denna förordning, meddelas av luftskyddsinspektionen.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Vid övervägandet av spörsmålet, efter vilka grunder avlöning till ifrågasvarande luftskyddspersonal bör utgå, har det syntts riksdagen naturligtast att i princip anknyta till det s. k. krigslönesystemet. Från denna utgångspunkt kunna vissa betänkligheter resas mot de väsentliga avvikelser från nämnda system, som Kungl. Maj:ts förslag innebär. Vad departementschefen anfört synes riksdagen emellertid ådagalägga, att rimliga krav på ersättning från luftskyddspersonalens sida i vissa fall icke kunna tillgodoses med mindre än att dylika avvikelser godtagas. Under sådana förhållanden har riksdagen ansett sig böra giva Kungl. Maj:ts förslag sin principiella anslutning.

Beträffande förslagens detaljer har vad departementschefen anfört rörande 1 § icke föranlett erinran från riksdagens sida. Riksdagen förutsätter dock därvid, att största möjliga likformighet mellan länen kommer att eftersträvas, i den mån de lokala förhållandena så medgiva.

I fråga om 2 § vill riksdagen erinra om att riksdagen så sent som innevarande år godtagit en motsvarande dyrortsgradering i fråga om familjebidragen till värnpliktiga enligt krigs- och fredsfamiljebidragsförordningarna samt att förstnämnda förordning jämväl inrymmer möjlighet att — utöver där stadgad familjepenning — erhålla bostadsbidrag, då behov därav föreligger. Riksdagen önskar särskilt understryka, att bostadsbidraget icke i något fall är begränsat till den eller de lägsta dyrortsgrupperna, utan kan utgå oberoende av dyrortsgruppen, därest vederbörande icke förmår bestrida utgifterna för sin bostad. Under sådana förhållanden och då grunderna för daglönen även i övrigt synas riksdagen väl avvägda, har riksdagen ansett sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag till 2 §.

De i 3 och 4 §§ intagna bestämmelserna om kompensation för inkomstminskning och om bostadsbidrag utgöra var för sig komplement till den i 2 § föreslagna daglönen. Riksdagen finner för sin del rimligt, att möjligheter på detta sätt öppnas i syfte att för den enskilde mildra de ekonomiska verkningarna av anbefalld luftskyddstjänstgöring i sådana fall, då dessa verkningar eljest skulle framstå såsom särskilt kännbara. Riksdagen har i detta sammanhang uppmärksammat, att den av Kungl. Maj:t föreslagna förordningen — i motsats till kommittéförslaget — icke inrymmer några bestämmelser, som medgiva befattningshavare i statens tjänst rätt att under luftskyddstjänstgöring bibehålla sina avlöningsförmåner. Vid nu angivna förhållanden och under hänvisning till vad riksdagen ovan under 2 § anfört

beträffande möjligheten att erhålla bostadsbidrag har riksdagen funnit sig böra godtaga Kungl. Maj:ts förslag i här avsedda hänseenden.

Kungl. Maj:ts i 5—12 §§ framlagda förslag hava icke givit riksdagen anledning till erinran.

Vad slutligen angår förordningens ikraftträdande har Kungl. Maj:t föreslagit, att förordningen skall träda i kraft dagen efter den, då förordningen utkommit från trycket i svensk författningssamling. Vid tidpunkten för propositionens avlåtande var luftskyddstillstånd ännu ej anbefallt. Sedermera inträffade händelser föranledde emellertid Kungl. Maj:t att från och med den 10 april 1940 påbjuda partiellt luftskyddstillstånd, avseende bland annat den personella beredskapen. Med hänsyn härtill har riksdagen beslutat den ändringen av Kungl. Maj:ts förslag, att förordningen skall äga tillämpning från och med sistnämnda dag.

Under åberopande av vad riksdagen sålunda i skilda avseenden anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag, antagit det vid propositionen nr 207 fogade förslaget till förordning om grunderna för avlöning av viss personal, tillhörande det allmänna luftskyddet, med den ändringen, att förordningen skall äga tillämpning från och med den 10 april 1940.

Stockholm den 25 maj 1940.

Med undersåtlig vördnad.
